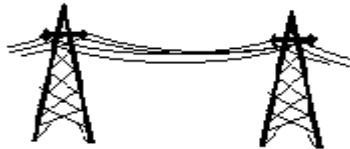

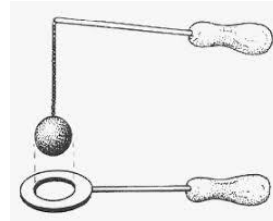
5.1. Hőjelenségek

HŐTÁGULÁS:

- Hőtágulás → a testek méreteinek változása hőmérséklet - változás hatására.
- Szilárd testek hőtágulása:
Lineáris hőtágulás (sínek, csövek, távvezetékek) → a test egyik mérete (pl.hossza) változik a hőmérséklet hatására (nagyobb hőmérséklet → nagyobb hosszúság)
Térfogati tágulás → a test mindhárom dimenziója változik (nagyobb hőmérséklet → nagyobb térfogat)

Nyáron a távvezetékek megnyúlnak

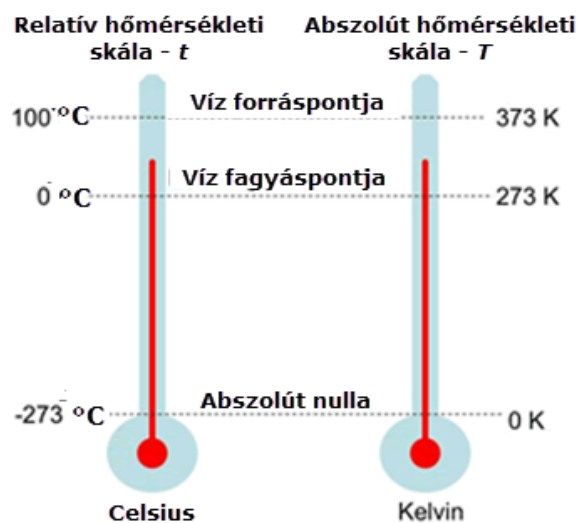

Vasgolyó → térfogati tágulás

- Folyadékok, gázok → térfogati tágulás
- A víz rendhagyó viselkedése (4°C hőmérsékleten legkisebb a térfogata)

A HŐMÉRSÉKLET MÉRÉSE:

- A hőmérséklet jele: T
- Mértékegysége: kelvin (K) – hivatalos mértékegység
Celsius – fok (°C) – megengedett mértékegység
- Hőmérővel mérjük.
- Hőmérsékleti skálák:

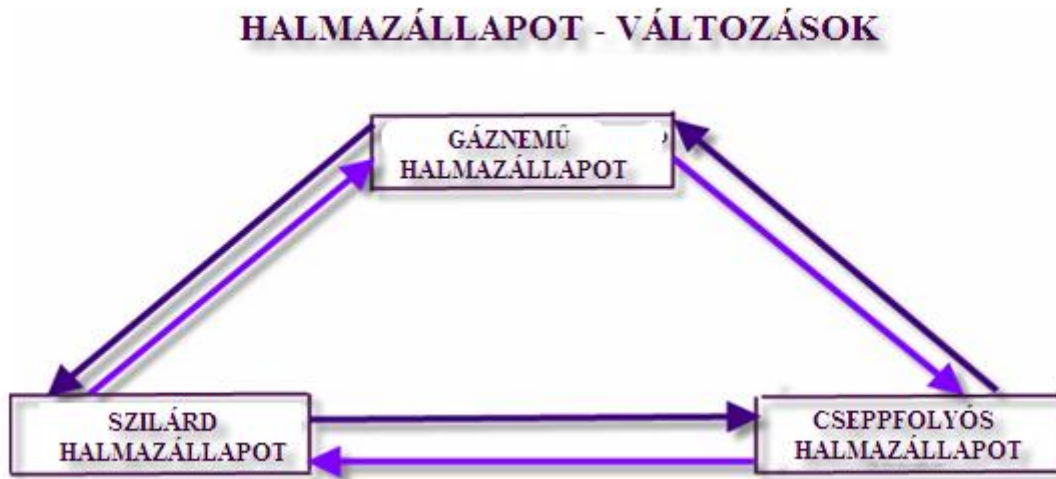

$$t = \left(\frac{T}{K} - 273 \right) \text{ °C}$$

$$T = \left(\frac{t}{\text{°C}} + 273 \right) \text{ K}$$

Feladatok:

1. A hőmérséklet alapegysége : _____(   ). A hőmérséklet jelölése : _____ .
2. A szubsztancia halmazállapotai : _____ , _____ és _____ .
3. Mitől függ egy test halmazállapota? Felelet : _____
4. Ird be az ábrába a megfelelő halmazállapot – változások (FÁZISÁTALAKULÁSOK) elnevezéseit :

5. A víz fagyáspontja : _____ °C. A víz forráspontja : _____ °C.
6. A jég olvadáspontja : _____ °C.
7. A víz fagyáspontja : _____ K. A víz forráspontja: _____ K.
8. A jég olvadáspontja: _____ K.
9. Egy anyag fagyáspontja -38 °C , forráspontja 356 °C . A felsorol hőmérsékletek közül mely hőmérsékleten van ez az anyag cseppfolyós halmazállapotban? Karikázd be a helyes választ!
a) -100 °C b) 80 °C c) -50 °C d) 375 °C
10. Az alkohol fagyáspontja -114 °C , forráspontja 79 °C . Milyen halmazállapotban van az alkohol -120 °C hőmérsékleten ?
Felelet : _____
11. A réz olvadáspontja 1535 °C , forráspontja 2730 °C . Milyen halmazállapotban van a réz, ha a hőmérséklete:
a) -20 °C Felelet : _____
b) 2000 °C Felelet : _____
12. Milyen halmazállapotban van a víz -50 °C hőmérsékleten ? Felelet : _____
13. Milyen halmazállapotban van a víz 50 °C hőmérsékleten ? Felelet : _____